

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΠΤΡΑΚΤΙΚΑ
ΗΜΕΡΙΔΩΝ ΜΕ ΘΕΜΑ:
«Άτομα με Αναπηρία και ΜΜΕ»

Μάρτιος - Ιούνιος 2008

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 5 ΜΑΡΤΙΟΥ 2008	3
ΗΡΑΚΛΕΙΟ, 3 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2008	47
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ, 12 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2008	97
ΚΟΜΟΤΗΝΗ, 13 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2008	137
ΤΡΙΠΟΛΗ, 7 ΜΑΪΟΥ 2008	187
ΚΟΖΑΝΗ, 5 ΙΟΥΝΙΟΥ 2008	225

«Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και ΜΜΕ»

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΟΥΣΙΔΗΣ): Κυρίες και κύριοι, μία διαπίστωση, ένα σχόλιο και μία ευχή. Εν τάχει όμως, όπως προείπε και η κα Παπαδά, λόγω των εκτάκτων γεγονότων και να έχετε υπόψη σας ότι είμαστε και περικυκλωμένοι από τρεις συγκεντρώσεις. Ο Άνθιμος από πάνω, ο Καρατζαφέρης από κάτω και δεξιά οι αναρχικοί, οπότε πρέπει να τελειώνουμε και γρήγορα.

Είπα μία διαπίστωση, ένα σχόλιο και μία ευχή. Όταν τα πράγματα έχουν μία συνέχεια, οι πιθανότητες να φτάσεις σε αποτέλεσμα πολλαπλασιάζονται. Κρατώ μπροστά μου το δημοσιογραφικό οδηγό για θέματα αναπηρίας που εξέδωσε η Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης το 2006. Ήταν καρπός του πρώτου βήματος που έγινε για να συστηματοποιηθεί μία προσέγγιση στο μείζον ζήτημα που μας απασχολεί και σήμερα. Δεν έχουμε να κάνουμε με περιστασιακό και παροδικό ενδιαφέρον απ' την πλευρά της πολιτείας και αυτό είναι και ευχάριστο και ενθαρρυντικό.

Το σχόλιο τώρα. Πολλές απ' τις προτάσεις που περιέχονταν σε αυτό τον οδηγό και διατυπώθηκαν σε εκδηλώσεις όπως η σημερινή, δεν έχουν ενσωματωθεί επαρκώς στην καθημερινή πρακτική όλων των μέσων ενημέρωσης. Αυτό πρέπει να μας απασχολήσει, να μας παρακινήσει σε παραπέρα δράσεις αλλά όχι να μας θορυβήσει, διότι σημαίνει ότι η προσέγγιση που επιχειρείται είναι σε σωστή κατεύθυνση.

Κανείς δεν πάει να επιβάλει ένα κανονιστικό πλαίσιο στα ΜΜΕ ακυρώνοντας στην ουσία το ίδιο το αίτημα για ορθή αντιμετώπιση των ατόμων με αναπηρία και προκρίνοντας έναν κωδικοποιημένο καθωσπρεπισμό.

Η στάση των ΜΜΕ απέναντι στα άτομα με αναπηρία είναι ένα απ' τα ζητήματα που οι δημοσιογράφοι οφείλουμε να εξετάζουμε εν προόδῳ. Απ' τη μία να εξειδικεύουμε για την περίπτωση γενικές αρχές που περιέχονται στον κώδικα δεοντολογίας μας, απ' την άλλη να εμπλουτίζουμε το δημοσιογραφικό μας οπλοστάσιο, έτσι ώστε να μπορούμε να ανταποκριθούμε στις αυξημένες απαιτήσεις του συγκεκριμένου θέματος. Να είμαστε με άλλα λόγια επαρκείς απέναντί του. Η επάρκεια αυτή δεν κατακτάται μονομιάς, θέλει συνεχές κυνηγητό.

Η ευχή. Είναι κάπως εκ του περισσού γιατί ήδη από τον κατάλογο των εκλεκτών ομιλητών φαίνεται ότι γίνεται πραγματικότητα με το παραπάνω, ωστόσο ας τη διατυπώσω. Ως κοινωνία αλλά και ως δημοσιογράφοι μακάρι να κινούμαστε πάντα τόσο μακριά από την εσωστρέφεια, όσο μας υποδεικνύουν εκδηλώσεις όπως η σημερινή. Μόνο κερδισμένοι θα βγούμε όλοι.

Ο λόγος στους ομιλητές τώρα και συγκεκριμένα στην Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Μακεδονίας κα Παρούλα Νάσκου - Περράκη.

Π. ΝΑΣΚΟΥ - ΠΕΡΡΑΚΗ: Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε, που μου δίνετε το λόγο,

Θερμές ευχαριστίες επιθυμώ να εκφράσω και στην κα Παπαδά για την πρόσκληση που μου απηύθυνε για να μιλήσω στην σημερινή ημερίδα. Επιτρέψτε μου από το βήμα αυτό να συγχαρώ την κα Παπαδά για τις πρωτοβουλίες που παίρνει και την ευαισθησία που δείχνει τόσο η ίδια όσο και το Υπουργείο Τύπου για τα ζητήματα που απασχολούν τα ΑμΕΑ και ιδιαίτερα τα παιδιά ΑμΕΑ.

Κυρίες και κύριοι, αν η προστασία των παιδιών είναι πρωταρχικό καθήκον κάθε κοινωνίας, η προστασία των παιδιών ΑμεΑ είναι υποχρέωση. Σ' αυτές τις υποχρεώσεις που έχει η χώρα μας θα αναφερθώ στο πρώτο μέρος της εισήγησής μου, υποχρεώσεις που απορρέουν από διεθνείς συμβάσεις και πράξεις που μας δεσμεύουν, ενώ στο δεύτερο μέρος θα προσπαθήσω να ανταλλάξω μαζί σας κάποιες σκέψεις για τον ρόλο των ΜΜΕ, όπως διαγράφεται κι αυτός από διεθνείς πράξεις που έχει κυρώσει η Ελλάδα.

«Τα δικαιώματα των παιδιών ΑμεΑ και τα ΜΜΕ»

Όταν αναφερόμαστε στα ΑμεΑ, αναφερόμαστε στην μεγαλύτερη μειονότητα που υπάρχει στον πλανήτη μας, γύρω στα 600 εκ. άτομα, 150 από τα οποία είναι παιδιά. Και νομίζω ότι θα συμφωνούσαμε όλοι ότι η διεθνής κοινότητα θα έπρεπε να ασχοληθεί με την μειονότητα αυτή αρκετά χρόνια πριν.

Τα δικαιώματα των παιδιών ΑμεΑ κατοχυρώνονται από το Σύνταγμά μας και από όλες τις διεθνείς πράξεις δικαιωμάτων του ανθρώπου σε παγκόσμιο και περιφερειακό επίπεδο. Ενδεικτικά αναφέρω την Οικουμενική Διακήρυξη Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (άρθρο 25), τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη (άρθρο 15), το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα (άρθρα 9 & 12), τις Συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (αρ. 159/83, 202/52, 37+38/33), Νόμους και Ν.Δ.

Η σημαντικότερη από αυτές είναι η Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού του 1989, την οποία η χώρα μας έχει κυρώσει μαζί με τα δύο Πρόσθετα Πρωτόκολλα. Το δεύτερο όμως σημαντικότερο κείμενο που προστατεύει τα ΑμεΑ και κατ' επέκταση και τα παιδιά ΑμεΑ, είναι η πρόσφατη Σύμβαση ΑμεΑ του 2007, η οποία δεν έχει τεθεί ακόμα σε ισχύ.

Είναι θετικό ωστόσο ότι η μεν Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού προβλέπει μια Επιτροπή για τα δικαιώματα του παιδιού που εξετάζει τις εκθέσεις που της αποστέλλουν τα κράτη μέρη για την εφαρμογή των διατάξεων της Σύμβασης στο εσωτερικό των κρατών, ενώ το σημαντικό είναι ότι η νέα Σύμβαση για τα ΑμεΑ του 2007 προβλέπει τον 3^ο σε παγκόσμιο επίπεδο μηχανισμό δυνατότητας άσκησης ατομικής προσφυγής κατά του κράτους που παραβιάζει τα δικαιώματα που περιέχει η Σύμβαση ενώπιον της νέας Επιτροπής για τα ΑμεΑ.

Το γεγονός ότι η τελευταία αυτή Σύμβαση υιοθετήθηκε σχετικά γρήγορα και κυρίως ότι συνοδεύεται από μηχανισμό ατομικής προσφυγής κρίνεται ως μέγιστη επιτυχία της διεθνούς κοινότητας για την προστασία των ΑμεΑ, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι τα κράτη μέρη είναι ιδιαίτερα διστακτικά στην υιοθέτηση παρόμοιων μηχανισμών και διαδικασιών. Δείχνει ωστόσο και την ευαισθητοποίηση των κρατών στην αρωγή και προστασία αυτής της μεγάλης μειονότητας. Μένει να δούμε την εφαρμογή της στην πράξη.

Ποιες είναι οι ειδικότερες διατάξεις που προστατεύουν το παιδί ΑμεΑ.

Υπάρχουν δύο βασικές διατάξεις που αναφέρονται στα παιδιά με αναπηρίες: πρόκειται για τα άρθρα 2 και 23 της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Το άρθρο 2 υποχρεώνει τα κράτη μέρη αφενός να σέβονται όλα τα δικαιώματα που αναφέρονται στη Σύμβαση και αφετέρου να εγγυώνται σε κάθε παιδί που υπάγεται στη

δικαιοδοσία τους τον σεβασμό των δικαιωμάτων χωρίς διάκριση φυλής, φύλου, γλώσσας, θρησκείας και οποιασδήποτε άλλης κατάστασης.

Η διάταξη υποχρεώνει τα κράτη μέρη να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να αποφευχθούν οι διακρίσεις σε βάρος των παιδιών, συμπεριλαμβανομένης επομένως και της αναπηρίας, εφόσον αναφέρεται σε «οποιαδήποτε άλλη κατάσταση».

Η απαγόρευση διάκρισης, με ειδική αναφορά στα ΑμεΑ, διατυπώνεται με σαφήνεια στη Σύμβαση ΑμεΑ του 2007 (άρθρο 5) και στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 21), που με τη θέση σε ισχύ της Μεταρρυθμιστικής Συνθήκης αποκτά υποχρεωτικό-δεσμευτικό χαρακτήρα.

Αυτή η σαφής αναφορά που απαγορεύει την διάκριση λόγω αναπηρίας είναι σημαντική και μπορούμε να την εξηγήσουμε από το γεγονός ότι τα παιδιά ΑμεΑ ανήκουν σε μια από τις πιο ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες.

Ερμηνεύοντας την διάταξη αυτή, τα κράτη μέρη στην προσπάθειά τους να αποτρέψουν ή περιορίσουν όλων των ειδών τις διακρίσεις κατά παιδιών ΑμεΑ θα πρέπει να λάβουν τα εξής μέτρα:

(α) να ενσωματώσουν με σαφήνεια στα Συντάγματά τους διατάξεις απαγόρευσης διακρίσεων σχετικά με την αναπηρία, καθώς και σ' όλους τους Νόμους που αναφέρονται στην απαγόρευση των διακρίσεων.

Στην πράξη, στο άρθρο 5 του Συντάγματος θα πρέπει να προστεθεί στην § 2 που αναφέρεται στην απαγόρευση των διακρίσεων και «λόγω αναπηρίας».

(β) να προβλέπουν αποτελεσματικά μέτρα αποκατάστασης σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων των παιδιών ΑμεΑ και να βεβαιώνουν ότι τα μέτρα αυτά είναι εύκολα προσβάσιμα στα παιδιά ΑμεΑ και στους γονείς τους ή σε όσους έχουν την επιμέλεια των παιδιών.

(γ) να προβαίνουν σε ενημερωτικές και εκπαιδευτικές εκστρατείες που στοχεύουν στο ευρύ κοινό και σε ειδικούς επαγγελματίες με σκοπό να αποτρέψουν ή περιορίσουν de facto διακρίσεις κατά παιδιών ΑμεΑ.

Τα κορίτσια ΑμεΑ είναι συχνά πιο ευάλωτα στις διακρίσεις και λόγω φύλου. Για τον λόγο αυτό τα κράτη καλούνται να προσέξουν ιδιαίτερα τα κορίτσια ΑμεΑ λαμβάνοντας ειδικά μέτρα με σκοπό να βεβαιώσουν ότι προστατεύονται καλά, να έχουν πρόσβαση σε όλες τις υπηρεσίες.

Το άρθρο 23 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού αναφέρεται αποκλειστικά στα παιδιά ΑμεΑ. Σύμφωνα με την §1, τα παιδιά ΑμεΑ θα πρέπει να διάγουν πλήρη και αξιοπρεπή ζωή με συνθήκες που εγγυώνται την αξιοπρέπειά τους, ευνοούν την αυτονομία τους και διευκολύνουν την ενεργό συμμετοχή τους στη ζωή του συνόλου.

Τα κράτη οφείλουν να λαμβάνουν μέτρα που θα αποβλέπουν προς αυτόν το ρόλο. Το κύριο μήνυμα αυτής της παραγράφου είναι ότι τα παιδιά ΑμεΑ θα πρέπει να συμμετέχουν στη ζωή του συνόλου.

Η §2 υπογραμμίζει ότι τα παιδιά ΑμεΑ θα τυγχάνουν ειδικής φροντίδας κι εξασφάλισης βοήθειας, προσαρμοσμένης στην κατάσταση του παιδιού και στις περιστάσεις των γονέων του ή αυτών που έχουν την επιμέλειά του.

Η Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού ζητά από τα κράτη να παράσχουν ειδική βοήθεια στα παιδιά ΑμεΑ κατά προτεραιότητα, ενώ η §3 αναφέρεται στην δωρεάν βοήθεια προς τους γονείς και σχεδιάζεται έτσι ώστε τα παιδιά ΑμεΑ να έχουν αποκλειστική πρόσβαση στην εκπαίδευση, επιμόρφωση, περίθαλψη, αποκατάσταση με στόχο την κοινωνική ένταξη και προσωπική ανάπτυξη.

Τέλος, στην § 4 προτείνεται η συνεργασία με άλλα κράτη και η ανταλλαγή πληροφοριών με σκοπό την διεύρυνση της εμπειρίας και τελικό στόχο την βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών

Η Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού υιοθέτησε το 2007 ένα Γενικό Σχόλιο, ερμηνεύοντας τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού προσαρμοσμένη στα παιδιά ΑμεΑ. Σύμφωνα με το Γενικό αυτό Σχόλιο τίθενται οι γενικές αρχές της προστασίας του παιδιού ΑμεΑ και ερμηνεύονται τα κατ' ιδίαν δικαιώματα που διασφαλίζουν την προστασία του. Έτσι, στο άρθρο 3 του Γενικού Σχολίου που αναφέρεται στις γενικές αρχές, τονίζεται ότι:

«Σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν στα παιδιά, είτε αυτές λαμβάνονται από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς κοινωνικής προστασίας, είτε από τα δικαστήρια, τις διοικητικές αρχές ή από τα νομοθετικά όργανα, πρέπει να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη το συμφέρον του παιδιού. Το άρθρο αυτό στοχεύει στο να καλύψει όλες τις διαστάσεις του συστήματος φροντίδας και προστασίας των παιδιών και με όλες τις παραμέτρους και θα πρέπει να αποτελεί την βάση των προγραμμάτων και των πολιτικών και να λαμβάνεται υπόψη σε κάθε υπηρεσία που προσφέρεται για τα παιδιά ΑμεΑ και σε κάθε δράση που τα αφορά.

Σχετικά με το δικαίωμα στη ζωή, στην επιβίωση και την ανάπτυξη (άρθρο 6), η Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού τονίζει ότι σε πολλές χώρες τα παιδιά ΑμεΑ υποβάλλονται σε πρακτικές που παραβιάζουν το δικαίωμα αυτό, η δε αναπηρία θεωρείται κακός οιωνός που μπορεί να στιγματίσει το οικογενειακό γενεαλογικό δέντρο με συνέπεια τα παιδιά ΑμεΑ να πέφτουν θύματα βρεφοκτονίας. Τα εγκλήματα αυτά είναι συνήθως απιμώρητα. Τα συμβαλλόμενα κράτη θα πρέπει να αναλάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να θέσουν τέρμα σε αυτές τις πρακτικές και να διαβεβαιώσουν την κατάλληλη τιμωρία όλων αυτών που άμεσα ή έμμεσα καταπατούν το δικαίωμα στη ζωή, την επιβίωση και την ανάπτυξη των παιδιών ΑμεΑ.

Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στο σεβασμό για τις απόψεις του παιδιού (άρθρο 12). Πολύ συχνά, ενήλικες με ή χωρίς αναπηρίες σχεδιάζουν πολιτικές και παίρνουν αποφάσεις για τα παιδιά ΑμεΑ χωρίς να αφήνουν τα ίδια τα παιδιά να συμμετέχουν σε αυτήν την διαδικασία. Είναι απαραίτητο τα παιδιά να έχουν άποψη για όλες τις διαδικασίες που τα αφορούν. Τα παιδιά θα πρέπει να εκπροσωπούνται σε διάφορους θεσμούς, όπως στη Βουλή, σε επιτροπές και άλλους χώρους όπου μπορούν να εκφράσουν τις απόψεις τους και να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων που τα αφορούν εν γένει, ειδικότερα τα παιδιά ΑμεΑ. Κατ' αυτό τον τρόπο οι πολιτικές που υιοθετούνται έχουν στόχο την ικανοποίηση των αναγκών και των επιθυμιών των παιδιών.

Στον τομέα των υπολοίπων δικαιωμάτων και ελευθεριών: το δικαίωμα στο όνομα και την εθνικότητα, την διατήρηση της ταυτότητας, την ελευθερία της έκφρασης, την ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας, την ελευθερία του να συνεταιρίζεται και του να συνέρχεται ειρηνικά, το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και το δικαίωμα να μην υποβάλλεται σε βασανιστήρια ή σε άλλες σκληρές, απάνθρωπες ή εξευτελιστικές τιμωρίες ή μεταχείριση και να μην στερείται της ελευθερίας, είναι οικουμενικά δικαιώματα και ελευθερίες που πρέπει να προωθούνται και να προστατεύονται για όλους, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών ΑμεΑ.

Επίσης, τονίζει την ανάγκη εγγραφής τους στα μητρώα. Τα παιδιά ΑμεΑ είναι δυσανάλογα εκτεθειμένα λόγω της μη εγγραφής τους στο ληξιαρχείο. Χωρίς την ληξιαρχική πράξη γέννησης τα παιδιά δεν θεωρούνται νόμιμα και θεωρούνται ανύπαρκτα για τις στατιστικές μελέτες που εκπονεί το κάθε κράτος. Τα παιδιά πρέπει να εγγράφονται σε ληξιαρχεία. Αν δεν υπάρχουν να ζητάνε από τα κράτη να φτιάξουν ακόμη και κινητές μονάδες. Θα πρέπει να βοηθούμε τα παιδιά να μεταφέρονται έστω και δωρεάν και να έχουν πρόσβαση στα δημόσια μέσα μεταφοράς, εμπορικά κέντρα, χώρους δημιουργίας, πρόσβαση χωρίς χρέωση αν είναι δυνατόν σε κτίρια, σχολεία, οπουδήποτε υπάρχει ανάγκη, καταρχήν να βρίσκονται και με άλλα παιδιά και να συμμετέχουν στο κοινωνικό σύνολο.

Η βία, η βιαιοπραγία, η κακή μεταχείριση και η εγκατάλειψή τους απαγορεύονται. Η Επιτροπή ζητάει από τα κράτη να εκπαιδεύσουν τους γονείς και τους κηδεμόνες έτσι ώστε να αντιλαμβάνονται τα σημάδια των παιδιών που υφίστανται κακή μεταχείριση, να διαβεβαιώσουν ότι οι γονείς επαγρυπνούν όταν επιλέγουν τους χώρους και τα άτομα που απασχολούνται τα παιδιά ΑμεΑ, να παρέχουν την υποστήριξη στους γονείς και συγγενείς και όσους φροντίζουν τα παιδιά ΑμεΑ, να διαβεβαιώνουν ότι τα σχολεία δεν επιτρέπουν τον αποκλεισμό και την κακή μεταχείριση και μια σειρά από άλλα μέτρα τα οποία δεν αναφέρω λόγω έλλειψης χρόνου. Να εξασφαλίσουν επίσης τη θεραπεία και επανένταξη των θυμάτων κακής μεταχείρισης, διότι αυτό κρίνεται πάρα πολύ σημαντικό.

Ιδρύματα: η εναλλακτική φροντίδα θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη. Αν είναι να βάλουμε ένα παιδί ΑμεΑ σε ίδρυμα, τονίζει η Επιτροπή, να ζητάμε πάντα τη γνώμη των παιδιών μήπως δε θέλουν να αλλάξουν περιβάλλον. Δικαίωμα στην υγεία, πρόσβαση σε ποιοτικό σύστημα υγείας. Πρέπει να παρέχουμε όσο το δυνατόν περισσότερες προσβάσεις στην ενημέρωση, προκειμένου να ενημερώνονται τόσο τα ίδια τα παιδιά όσο και οι γονείς τους.

Βασική υγεία και ευημερία: η Επιτροπή ζητάει από τα κράτη να θεσπίσουν σύστημα πρόωρης αναγνώρισης και επέμβασης ώστε τα παιδιά να αντιμετωπίζονται συνολικά από επαγγελματίες διαφόρων ειδικοτήτων. Και η Επιτροπή εξαιρετικά ενοχλημένη με την πρακτική της στείρωσης των παιδιών ΑμεΑ που ακολουθούν πολλά κράτη, απαιτεί να απαγορεύσουν την ψήφιση παρόμοιων νόμων.

Εκπαίδευση και δραστηριότητες αναψυχής: Μεγάλη έμφαση δίνεται στο θέμα της εκπαίδευσης καθώς επίσης και στη συμμετοχή του παιδιού στην πολιτιστική ζωή, στα αθλήματα, σε προγράμματα τηλεόρασης, κινηματογράφου. Ούτε λίγο, ούτε πολύ, η Σύμβαση ζητάει από τα κράτη μέρη όπου υπάρχει κινηματογράφος να έχουμε ηθοποιούς παιδιά ΑμεΑ, όπου έχουμε παιδικές εκπομπές να έχουμε παιδιά ΑμεΑ, όπου οιδήποτε συμβαίνει που απευθύνεται σε παιδιά ΑμεΑ, τα παιδιά ΑμεΑ να είναι εκείνα

που συμμετέχουν καταρχήν. Ιδιαίτερη πρόνοια γίνεται επίσης για τα παιδιά ΑμεΑ που βρίσκονται στο δρόμο καθώς και για τα παιδιά πρόσφυγες ΑμεΑ.

Κυρίες και κύριοι, η Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού συνιστά στα συμβαλλόμενα μέρη να αναλάβουν την αναθεώρηση όλων των εσωτερικών νόμων, έτσι ώστε οι διατάξεις της Σύμβασης να είναι εφαρμοστέες όχι μόνο γενικά στα παιδιά, αλλά ειδικότερα στα παιδιά ΑμεΑ. Είναι ανάγκη να υπάρχει ένα εθνικό σχέδιο δράσης το οποίο θα ενσωματώνει όλες τις διατάξεις της Σύμβασης.

Και η Επιτροπή έχει συστήσει κατ' επανάληψη στα συμβαλλόμενα κράτη να υιοθετήσουν μέτρα, να συντονίσουν τέτοιες στρατηγικές και πολιτικές για την προστασία αυτών των παιδιών. Η Σύμβαση δεν αναφέρει πουθενά τι ποσοστό απ' τον κρατικό προϋπολογισμό πρέπει να παρέχεται για τα παιδιά ΑμεΑ. Ωστόσο εκείνο που επιβάλει στα κράτη είναι να επιλέγουν και να καθορίζουν ποιο είναι αυτό το ποσοστό, ούτως ώστε να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα και να προστατεύονται όλα τα παιδιά, με έμφαση στα παιδιά ΑμεΑ.

Κι έρχομαι στο δεύτερο μέρος της εισήγησής μου και στον ρόλο των ΜΜΕ σχετικά με τα παιδιά ΑμεΑ. Τι μπορούν να κάνουν τα ΜΜΕ όσον αφορά την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών ΑμεΑ. Το άρθρο 8 της Σύμβασης ΑμεΑ ζητάει από τα κράτη να βοηθήσουν στην αλλαγή της νοοτροπίας της κοινωνίας μας, των προκαταλήψεων όπου υπάρχουν και νομίζω ότι αυτό τον ρόλο μπορούν να αναλάβουν και να υλοποιήσουν τα ΜΜΕ.

Κι αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο με τη συμβολή των ΜΜΕ, μόνο μέσω διαφημίσεων, ειδικών τηλεοπτικών εκπομπών και ειδικών εντύπων. Το έντυπο το οποίο εξέδωσε ο συνήγορος του πολίτη για τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι προς την κατεύθυνση αυτή και ειλικρινά επιθυμώ να εκφράσω τα θερμά μου συγχαρητήρια. Παρόμοια έντυπα μπορούν να εκδοθούν και από άλλους φορείς.

Επίσης το Γενικό Σχόλιο προτείνει ότι τόσο η Σύμβαση όσο και οι άλλες διεθνείς πράξεις, πρέπει να αναγνωρίσουν τη σπουδαιότητα της δημιουργίας ενός συστήματος που θα ελέγχει την εφαρμογή των Δικαιωμάτων του Παιδιού, όπως π.χ. ο Συνήγορος του Παιδιού. Το άρθρο 17 κ. Πρόεδρε, της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού δίνει ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο των ΜΜΕ και στην πληροφόρηση.

Και ενώ στην αρχή οι συντάκτες της Σύμβασης ήθελαν να υιοθετήσουν μια διάταξη που να προστατεύει τα παιδιά από εκπομπές ή ειδήσεις με βία ή άλλου είδους εικόνες επιβλαβείς για αυτά, την τελευταία στιγμή το τροποποίησαν και ενθαρρύνουν τα ΜΜΕ στη διάδοση της Σύμβασης για τα Δικαιωμάτων του Παιδιού, ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία και την παραγωγή και ανταλλαγή πληροφοριών και υλικού προς αυτήν την κατεύθυνση, ενθαρρύνουν την παραγωγή και διάδοση παιδικών βιβλίων, ενθαρρύνουν τα ΜΜΕ να λάβουν υπόψη τους τις γλωσσολογικές και άλλες ανάγκες και γενικότερα την ελευθερία έκφρασης του παιδιού και την ευθύνη των γονέων.

Στο Γενικό Σχόλιο της Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Παιδιού του 2007 διευκρινίζεται περαιτέρω ο ρόλος των ΜΜΕ σχετικά με τα παιδιά ΑμεΑ και τα άτομα που απασχολούνται μαζί τους, ότι δηλαδή θα πρέπει να τους βοηθούν να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις αναπηρίες τους, έτσι ώστε να κατανοούν τα αίτια, την αντιμετώπιση και την πρόγνωση των αναπηριών τους. Επίσης, πρέπει να παρέχεται στα παιδιά ΑμεΑ η κατάλληλη τεχνολογία και άλλα μέσα καθώς και η εκμάθηση γλωσσών,

όπως η Braille και η νοηματική γλώσσα για να μπορούν να έχουν πρόσβαση σε όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, όπως τηλεόραση, ραδιόφωνο, έντυπο υλικό και ίντερνετ.

Τα συμβαλλόμενα κράτη πρέπει να προβούν στην διάχυση της πληροφόρησης γύρω από τη Σύμβαση και τις συγκεκριμένες διατάξεις που αναφέρονται στα παιδιά ΑμεΑ με την παραγωγή κατάλληλου υλικού, όπως μια φιλική προς το παιδί έκδοση της Σύμβασης σε έντυπη μορφή ή Braille, ή μέσω ΜΜΕ τα οποία μπορούν να προάγουν θετικές εικόνες και σεβασμό για τα παιδιά ΑμεΑ και τα δικαιώματά τους.

Είμαι ιδιαίτερα ευτυχής που η κα Παπαδά με την ευαισθησία που την διακρίνει συμφώνησε σε πρόταση της Έδρας UNESCO Διαπολιτισμικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για την έκδοση ενός μικρού οδηγού 18 κανόνων που διδάσκει στα παιδιά τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να συμπεριφέρονται σε παιδιά ΑμεΑ και είμαι βεβαία ότι θα ακολουθήσουν και άλλες παρόμοιες δραστηριότητες προς αυτήν την κατεύθυνση.

Όσον αφορά στους επαγγελματίες που ασχολούνται με τα παιδιά ΑμεΑ (π.χ. διαμορφωτές πολιτικής, δικαστές, δικηγόροι, εκπαιδευτές, κοινωνικοί λειτουργοί, κτλ) θα πρέπει να θεωρείται τυπικό προσόν η εκπαίδευσή τους στα δικαιώματα των παιδιών ΑμεΑ μέσω προγραμμάτων εξειδίκευσης.

Κυρίες και κύριοι, τόσο η διεθνής κοινότητα όσο και η εσωτερική έννομη τάξη έχουν προχωρήσει με σταθερά βήματα προς την κατεύθυνση της προστασίας των δικαιωμάτων των παιδιών ΑμεΑ. Η ελληνική νομοθεσία δεν υστερεί σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες στην προστασία των παιδιών ΑμεΑ. Εκείνο που απαιτείται όμως είναι η αφύπνιση και αλλαγή της κοινωνίας, η αλλαγή των στερεοτύπων, κι αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την συμβολή των ΜΜΕ. Εδώ ο ρόλος τους είναι πρωταγωνιστικός. Μέσω ειδικών εκπομπών, εντύπων και όλα όσα αναφέραμε παραπάνω. Η διαπίστωση αυτή είναι διάχυτη στη Σύμβαση ΑμεΑ του 2007 επειδή το κράτος υποχρεούται να παρέχει δημόσια πληροφόρηση για τα ΑμεΑ, να αναγνωρίσει τη νοηματική γλώσσα, τη γλώσσα Braille και να αυξήσει καθώς και να δημιουργήσει άλλους τρόπους επικοινωνίας.

Γι' αυτό απαιτείται:

1. Ειδική επιμόρφωση των εργαζομένων στα ΜΜΕ για τα δικαιώματα των παιδιών ΑμεΑ, κάτι που υπάρχει και στον κώδικα δεοντολογίας (βλ. τις οδηγίες της Διεθνούς Ομοσπονδίας Δημοσιογράφων σχετικά με τα παιδιά και τα ΜΜΕ)
2. Προτροπή όλων των ΜΜΕ να ενσωματώσουν ειδικά προγράμματα που θα συμβάλλουν, τουλάχιστον, στην αλλαγή των κοινωνικών στερεοτύπων συμπεριφοράς απέναντι σε ΑμεΑ με τη συμμετοχή ΑμεΑ.
3. Προβολή δραστηριοτήτων των ομάδων ή συλλόγων ΑμεΑ.
4. Εισαγωγή σε όλες τις σχολές ΜΜΕ ειδικού μαθήματος «Προστασίας Δικαιωμάτων του Ανθρώπου» μέσα στο οποίο θα ενσωματώνεται αναλυτικά και η πρόσφατη Σύμβαση ΑμεΑ. Το ίδιο και στα Τμήματα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής που εκπαιδεύουν ειδικούς για να ασχολούνται με παιδιά ΑμεΑ.
5. Διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του Συνηγόρου του Παιδιού με ειδικό τμήμα που θα ασχολείται αποκλειστικά με τα παιδιά ΑμεΑ ή

6. Σύσταση Ειδικού Επιτρόπου για τον έλεγχο της εφαρμογής των υποχρεώσεων της χώρας μας απέναντι στα ΑμεΑ, υποχρεώσεις που θα αυξηθούν μετά την κύρωση της Σύμβασης ΑμεΑ του 2007.

Τέλος, θα μπορούσε να ανατεθεί σε έναν φορέα, π.χ. Πανεπιστήμιο, η κατ' άρθρο ερμηνεία της Σύμβασης του 2007, η εξέταση του εσωτερικού νομοθετικού πλαισίου και ο εντοπισμός των νομοθετικών αλλαγών.

Ήθελα και άλλα πολλά να σας πω, αλλά θα σταματήσω εδώ. Υποθέτω ότι μπορούμε να συνεχίσουμε και στη συζήτηση, σεβόμενη το χρονικό όριο που μου θέσατε κ. Πρόεδρε.

Σας ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Για να μην παρεξηγηθώ, σας είπα τις ειδικές συνθήκες της ημέρας και έμαθα στο σχολείο και στο σπίτι «κάλλιον προλαμβάνειν παρά θεραπεύειν». Δεν ξέρει κανείς τι μπορεί να γίνει σε μία μέρα. Κανονικά δεν θα γίνει τίποτα. Μία στο εκατομμύριο. Γιατί, δεν σας κάνει εντύπωση ότι δεν είναι γεμάτη η αίθουσα; Ακριβώς γι' αυτό το λόγο, λόγω των συγκεντρώσεων σήμερα δεν είναι γεμάτη η αίθουσα, παρόλο που είναι τόσο ενδιαφέρον το θέμα. Παρακαλώ τον κ. Αναστάσιο Λαγόπουλο, μέλος του Γενικού Συμβουλίου Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων Με Αναπηρία να λάβει το λόγο.

Α. ΛΑΓΟΠΟΥΛΟΣ: Αγαπητοί φίλοι, καλούμαι σήμερα να σας μιλήσω για ένα θέμα με μεγάλες και πολύπλοκες διαστάσεις που επηρεάζουν την καθημερινή μας ζωή. Τα δικαιώματα των ΑμεΑ και ΜΜΕ.

Πριν αναφερθώ στα πολλά ερωτήματα που προκύπτουν από αυτό το θέμα θα ήθελα καταστήσω σαφές ότι η σχέση των ατόμων με αναπηρία και των ΜΜΕ είναι άρρηκτα δεμένη, όπως προκύπτει μεταξύ άλλων από την Διακήρυξη Sundberg για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ, τους Πρότυπους Κανόνες του ΟΗΕ καθώς και την Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία.

Η Διακήρυξη Sundberg αναφέρεται με γενικούς όρους στα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και στο Άρθρο 10 ορίζει ότι:

«Δεδομένης της επίδρασης των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης πάνω στις στάσεις του κοινού και σκοπεύοντας να ανυψώσουν το επίπεδο συνειδητοποίησης και αλληλεγγύης, το περιεχόμενο της πληροφόρησης και της εκπαίδευσης του προσωπικού των ΜΜΕ θα πρέπει να περιέχει στοιχεία των ΜΜΕ σχετικά με τις ανάγκες των αναπήρων αφού συμβουλευθεί τις οργανώσεις τους.»

Οι Πρότυποι Κανόνες του ΟΗΕ για την Εξίσωση των Ευκαιριών για τα ‘Άτομα με Αναπηρίες, στις Προϋποθέσεις για την Ίση Συμμετοχή και συγκεκριμένα στον Κανόνα Νο 1 - Ενημέρωση αναφέρει ότι:

«Τα Κράτη πρέπει να αναλαμβάνουν δράση με στόχο την ενημέρωση της κοινωνίας για τα άτομα με αναπηρίες, τα δικαιώματά τους, τις ανάγκες τους, τις δυνατότητες και τη συνεισφορά τους».

Πιο συγκεκριμένα στον Κανόνα 5 - Πρόσβαση παρ. 9 αναφέρεται: